

*Т. А. Шинкарук,
здобувач магістратури кафедри управління охороною здоров'я та публічного
адміністрування, Національний університет охорони здоров'я України імені П. А. Шупика
ORCID ID: 0000-0002-8196-2708
О. А. Нестерець,
к. мед. н., кафедра управління охороною здоров'я та публічного адміністрування,
Національний університет охорони здоров'я України імені П. А. Шупика
ORCID ID: 0000-0002-5855-8838*

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.19.130

ПОВНОВАЖЕННЯ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ЇХ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

*Т. Shynkaruk,
Master's student of the Department of Management health care and public administration,
Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine
О. Nesterets,
PhD in Medical Sciences, Department of Healthcare Management and Public Administration,
Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine*

POWERS OF CENTRAL EXECUTIVE AUTHORITIES AND THEIR RESPONSIBILITY

У статті досліджуються повноваження центральних органів виконавчої влади та їх відповідальність для забезпечення ефективного функціонування державного механізму за сучасних умов. Формування демократичного суспільства сьогодні є неможливим без ефективного функціонування центральних органів виконавчої влади та реалізації наданих йому повноважень. Встановлено, що система центральних органів виконавчої влади складається з міністерств, служб, установ, інспекцій, комісій та центральних органів виконавчої влади з особливим статусом. Встановлено, що місце центральних органів виконавчої влади у сучасній системі управління державою. Визначено, що основні повноваження центральних органів виконавчої влади, які надають можливість приймати нормативні та адміністративні акти управління (правотворчі), укладати адміністративні угоди, реалізувати дискреційні повноваження (правозастосовчі), притягати до адміністративної відповідальності (правоохоронні). Встановлено, що відповідальність за реалізацію державної політики центральними органами виконавчої влади покладено на Кабінет Міністрів України Конституцією та законами України. Встановлено, що посадові особи центральних органів виконавчої влади несуть кримінальну, цивільно-правову, адміністративну та дисциплінарну відповідальність відповідно до законодавства України. Досліджено, що успішна діяльність держави пов'язана з ефективним функціонуванням центральних органів виконавчої влади. Проаналізовано пріоритетні завдання центральних органів виконавчої влади станом на 2021 рік. Встановлено, що ефективна діяльність центральних органів виконавчої влади зосереджена на захисті інтересів громадян, формуванні зручної адміністративної процедури для громадян і бізнесу, забезпеченні підзвітності державних інституцій та їхній раціональній структурній побудові, формуванні чіткого розподілу повноважень та відповідальності й забезпеченні наданні якісних державних послуг. Встановлено, що ефективне впровадження внутрішньої та зовнішньої політики Кабінетом Міністрів України прямо-пропорційно залежить від існування професійної, підзвітної, контрольованої, ефективної та дієвої системи функціонування центральних органів виконавчої влади.

The article examines the powers of central executive bodies and their responsibilities to ensure the effective functioning of the state mechanism in modern conditions. The formation of a democratic society today is impossible without the effective functioning of central executive bodies and the exercise of its powers. It is established that the system of central executive bodies consists of ministries, services, institutions, inspections, commissions and central executive bodies with a special status. It is established that the place of central executive bodies in the modern system of government. It is determined that the main powers of the central executive bodies, which provide the opportunity to adopt regulations and administrative acts of management (lawmaking), to conclude administrative agreements, to exercise discretionary powers (law enforcement), to bring to administrative responsibility (law enforcement). It is established that the responsibility for the implementation of state policy by central executive bodies is assigned to the Cabinet of Ministers of Ukraine by the Constitution and laws of Ukraine. It has been established that officials of central executive bodies bear criminal, civil, administrative and disciplinary liability in accordance with the legislation of Ukraine. It is investigated that the successful activity of the state is connected with the effective functioning of the central executive bodies. The priority tasks of the central executive bodies as of 2021 are analyzed. It is established that the effective activity of central executive bodies is focused on protecting the interests of citizens, creating a convenient administrative procedure for citizens and businesses, ensuring accountability of state institutions and their rational structure, forming a clear division of powers and responsibilities and ensuring quality public services. It is established that the effective implementation of domestic and foreign policy by the Cabinet of Ministers of Ukraine is directly proportional to the existence of a professional, accountable, controlled, efficient and effective system of functioning of central executive bodies.

Ключові слова: центральні органи виконавчої влади, повноваження, відповідальність, Кабінет Міністрів України.

Key words: central executive bodies, powers, responsibilities, Cabinet of Ministers of Ukraine.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Серед актуальних завдань в побудові держави, які стоять на сьогодні перед країною та суспільством, пріоритетним напрямом є формування ефективного державного управління в країні. Центральні органи виконавчої влади розробляють основні напрями державної соціально-економічної політики, оборони держави, забезпечення громадського порядку, організовують управління державним майном, здійснюють зовнішню політику та виконують інші функції. Якість виконавчої влади впливає на економічну та політичну ситуацію в країні.

Аналізуючи світовий досвід, який демонструє, що найбільш ефективною є наступна система, в якій гармонійно та вдало реалізуються повноваження центральних органів виконавчої влади, які в процесі децентралізації оптимізують механізм державного управління та покращують якість обслуговування населення, на основі чіткого законодавчого регулювання та впроваджені правової бази. Наявність досконалих повноважень центральних органів виконавчої влади асекує цілеспрямоване, скоординоване та раціональне управління соціальними і економічними процесами в країні. Оскільки основною метою державного управління являється асекурація сприятливих умов для економічного розвитку і подальшого економічного зростання в Україні, досягнення соціальної стабільності, підвищення рівня глобальної конкурентоспроможності країни в умовах забезпечення екологічної стабільності. Однак, досягти цього розвитку як на національному, так і на локально-

му рівнях не можливо без застосування обґрунтованих та ефективно реалізованих повноважень центральних органів виконавчої влади. Оскільки завданням центральних органів виконавчої влади являється сформулювати і запропонувати ясне бачення цілей, стратегій і завдань реформування відповідних галузей, отримати підтримку зацікавлених груп та побудувати згоду між цими зацікавленими громадськими організаціями, тому актуальним являється розгляд повноважень центральних органів виконавчої влади та їх відповідальність.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Тематику повноважень центральних органів виконавчої влади та їх відповідальність досліджує незначна кількість науковців. Зокрема, наукові праці А.А. Шевчука, Д.І. Йосифовича, В.Л. Тодосійчука, Л.М. Горбунова, М.І. Копитка, Н.Я. Михаліцької, О. Западинчука, О.Н. Євтушенка, Р.М. Андрусишина, А. Hnatovska, A.O. Novak, J. Mendes присвячені аналізу повноважень центральних органів виконавчої влади в рамках глобалізаційних процесів, які вплинули на генезис і становлення ефективного функціонування державного механізму.

МЕТА І ЗАВДАННЯ СТАТТІ

Метою роботи є дослідження повноважень центральних органів виконавчої влади та їх відповідальність в умовах забезпечення ефективного функціонування

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ	Інші ЦОВВ.
М-во аграрної політики та продовольства (ПО: Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру; Державне агентство меліорації та рибного господарства України)	М-во з питань стратегічних галузей промисловості України (ПО: Державне космічне агентство України)
М-во енергетики України (ПО: Державна інспекція енергетичного нагляду України; Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України)	М-во молоді та спорту України
М-во економіки України (ПО: Державна служба експортного контролю України; Державне агентство резерву України; Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів; Державна служба України з питань праці)	М-во з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій
М-во внутрішніх справ України (ПО: Національна поліція України; Адміністрація Державної прикордонної служби України; Державна міграційна служба України; Державна служба України з надзвичайних ситуацій)	М-во цифрової трансформації України (ПО: Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України)
М-во культури та інформаційної політики України (ПО: Державна служба України з етнополітики та свободи совісті; Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти; Державна служба охорони культурної спадщини України; Державний комітет телебачення і радіомовлення України; Державна інспекція культурної спадщини України; Державне агентство України з питань кіно; Український інститут національної пам'яті УІНП)	М-во захисту довкілля та природних ресурсів України (ПО: Державне агентство лісових ресурсів України; Державна екологічна інспекція України; Державне агентство України з управління зоною відчуження; Державна служба геології та надр України; Державне агентство водних ресурсів України)
М-во розвитку громад та територій України (ПО: Державна інспекція архітектури та містобудування)	М-во закордонних справ України
М-во у справах ветеранів України	М-во інфраструктури України (ПО: Державне агентство розвитку туризму України; Державна авіаційна служба України; Державна служба морського та річкового транспорту України; Державна служба України з безпеки на транспорті; Державне агентство автомобільних доріг України; Державне агентство інфраструктурних проєктів)
М-во фінансів України (ПО: Державна митна служба України; Державна аудиторська служба України; Агентство з управління державним боргом України; Державна податкова служба України; Державна казначейська служба України; Державна фіскальна служба України; Державна служба фінансового моніторингу України)	М-во оборони України
	М-во освіти і науки України (ПО: Національна комісія зі стандартів державної мови; Державна служба якості освіти України)
	М-во охорони здоров'я України (ПО: Національна служба здоров'я України; Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками)
	М-во соціальної політики України (ПО: Національна соціальна сервісна служба України; Пенсійний фонд України)
	М-во юстиції України (ПО: Державна архівна служба України)

Рис. 1. Система центральних органів виконавчої влади України

Джерело: сформовано на основі джерела: [7].

державного механізму. Для досягнення мети визначено такі завдання:

- 1) визначити основні повноваження центральних органів виконавчої влади;
- 2) встановити відповідальність центральних органів виконавчої влади;
- 3) проаналізувати пріоритетні завдання центральних органів виконавчої влади.

Під час проведення дослідження було використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема аналіз та синтез, системно-структурний аналіз, порівняння, узагальнення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розбудова демократичного суспільства відбувається разом з розвитком центральних органів виконавчої

влади (далі — ЦОВВ), які в системі відносин "держава-суспільство" є ланкою, що об'єднує державу і суспільство [1, с. 56]. Надані повноваження ЦОВВ асекують реалізацію важливої ролі в загальному механізмі правового регулювання та імплементації державної політики. Функціонування ЦОВВ гарантує імплементацію та дотримання нормотворчих повноважень на основі Конституції та законів України [2].

ЦОВВ здійснюють управлінський вплив на всі сфери суспільного життя [3, с. 68], шляхом розроблення і реалізацією прогнозів, стратегій сталого соціально-економічного розвитку, програм економічного і соціального розвитку за участю представників громадянського суспільства [4, с. 89—90].

ЦОВВ беруть участь у юрисдикційному процесі, який дозволяє їм поступово розмежовувати свої правові повноваження у відповідь на соціально-економічні та політичні реалії [2].

Нормотворчі повноваження органічно втілені в процес державного управління ЦОВВ, які передбачають прийняття рішень на всіх етапах організаційної діяльності для реалізації всіх функцій, починаючи з постановки цілей і завдань та завершуючи контролем [5, с. 54], забезпечують динаміку державного управління, оперативне реагування на потреби держави і суспільства в нормуванні певних відносин, постійне коректування масштабів і характеру правового регулювання суспільних відносин. Нормотворчі повноваження є важливою складовою компетенції ЦОВВ, обсяг яких залежить від виду органу. Оскільки нор-

мотворча діяльність ЦОВВ відноситься до державно-правової сфери, яка спрямована на встановлення регулятивного впливу на суспільні відносини, порядок її здійснення повинен бути точно і детально зафіксованим [6].

До складу ЦОВВ входять міністерства, служби, установи, інспекції, комісії та центральні органи виконавчої влади з особливим статусом (див. рис. 1).

Регулятивна база, що реалізується ЦОВВ, має загальний характер і пов'язана з організаційними та процедурно-процесуальними гарантіями виконання певних функцій та завдань державного управління, у тому числі надані делегованих повноважень місцевим органам влади. В п. 1 ч. 1 ст. 7 Закону України "Про центральні органи виконавчої влади" визначено, що забезпечення нормативно-правового регулювання в окремих сферах та галузях державного управління має здійснюватися

Таблиця 1. Повноваження центральних органів виконавчої влади України

ЦОВВ	Загальні повноваження
Повноваження ЦОВВ базуються на актах виданих КМУ.	
Міністерства	1. Повноваження передбачають обов'язкове передання фінансових ресурсів, потрібних для виконання покладених повноважень на дані органи.
Інші ЦОВВ	2. ЦОВВ відповідають за результати реалізації повноважень перед КМУ.
Державні комітети	3. ЦОВВ видають накази, організовують та контролюють їх реалізацію.
ЦОВВ із спеціальним статусом	4. Виконання наказів ЦОВВ є обов'язковими для територіальних органів, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування.
	5. ЦОВВ погоджують та розробляють проекти нормативно-правових актів, які знаходяться в межах їх компетенцій, розробляють висновки і пропозиції до даних проектів.
	6. ЦОВВ підсумовують практику використання законодавства з питань, що належать їхнім компетенціям, створюють пропозиції для його вдосконалення та в установленому порядку вносять їх на розгляд КМУ.
	7. ЦОВВ готують у межах повноважень, передбачених законом, зауваження і пропозиції до прийнятих Верховною Радою України законів.
	8. ЦОВВ забезпечують міжнародне співробітництво, виконання укладених міжнародних договорів України, беруть участь у розробленні проектів та укладенні міжнародних договорів України з питань, що належать до їхніх компетенцій.
	9. ЦОВВ організовують у межах повноважень, передбачених законом, організаційно-управлінське та науково-методичне забезпечення.
	10. ЦОВВ забезпечують формування та приймають участь в асекурації імплементації державної політики.
	11. Здійснюють державний нагляд, контроль та координацію діяльності державних органів стосовно асекурації імплементації державної політики та програм у межах наданих компетенцій.
	12. Організація в межах своїх повноважень підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних працівників, удосконалення їх знань та теоретичних і практичних навичок

Джерело: сформовано на основі джерела: [7].

міністерствами як органами, що забезпечують формування та реалізацію державної політики в одній чи кількох сферах [7].

Повноваження щодо забезпечення нормативних, організаційних та процедурно-процесуальних аспектів реалізації галузевої політики покладається на відповідні міністерства. Повноваження щодо визначення принципів бездіяльності галузей, нормотворчі повноваження міжгалузевого характеру залишилися в межах компетенції Кабінету Міністрів України (далі — КМУ).

Предметом правового регулювання являються підзаконодавчі акти ЦОВВ, що визначають організаційні аспекти правоохоронної діяльності. Підзаконодавчі акти встановлюють правила адміністративної діяльності, визначають форми встановлення прав, встановлюють порядок взаємодії суб'єктів управлінської діяльності та визначають порядок здійснення контролю за виконанням функцій управління [8, с. 299]. ЦОВВ реалізують надані йому повноваження безпосередньо та через підпорядковані йому територіальні органи [7]. Основні повноваження ЦОВВ України відображені в таблиці 1.

Отже, ЦОВВ наділені широким спектром повноважень: приймати нормативні та адміністративні акти управління (правотворчі), укладати адміністративні угоди, реалізувати дискреційні повноваження (правозастосовчі), притягати до адміністративної відповідальності (правоохоронні) тощо [9].

Між ЦОВВ України розподіляються всі питання державної політики, відповідальність за які покладено на КМУ Конституцією та законами України, за винятком віднесених до компетенції членів КМУ, які не очолюють міністерств, та ЦОВВ із спеціальним статусом, які здійснюють державне регулювання суб'єктів підприємницької діяльності. Посадові особи ЦОВВ несуть кримінальну, цивільно-правову, адміністративну та дисциплінарну відповідальність відповідно до законодавства України. Збитки, які завдані незаконними діями, рішеннями чи бездіяльністю державних посадових осіб ЦОВВ при виконанні ними наданих повноважень, відшкодовується за рахунок держави [7].

Успішна діяльність держави пов'язана з ефективним функціонуванням ЦОВВ, створенням оптимальної системи функціонування даних органів, які здійснюють державне управління. Подальший розвиток та реформування нинішньої системи функціонування ЦОВВ в Україні мають забезпечити ефективність діяльності виконавчої влади, її ефективний вплив на керовані сфери суспільного розвитку країни [10]. ЦОВВ реалізують найважливіші функції держави [11].

Програма діяльності КМУ 2020 року, визначила реформу державного управління серед основних завдань уряду, підтвердивши незворотність курсу на продовження впровадження цієї важливої реформи. Одними із короткострокових пріоритетів держави являються реалі-

зація економічних та соціальних заходів підтримки й організація протиепідемічних заходів, а довгостроковими пріоритетами являються європейська та євроатлантична інтеграція й забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків [12; 13]. Нарисунку 2 відображені пріоритетні завдання ЦОВВ на 2021 рік.

Стратегія реформування державного управління України до 2025 року визначає пріоритетні завдання реформування міністерств та інших ЦОВВ, а саме: формування системи публічної служби, яка зосереджена на захисті інтересів громадян та зручній адміністративній процедурі для громадян і бізнесу; забезпечення підзвітності державних інституцій для суспільства, її раціональна побудова, чіткий розподіл повноважень та відповідальності для успішної реалізації сталого розвитку держави; забезпечення надання якісних державних послуг. З часу прийняття Стратегії робота з реформування ЦОВВ зосереджувалася переважно на заходах, спрямованих на зміцнення інституційної спроможності міністерств [14].

Необхідно створити систему державного управління, яка гарантує належне виконання політичних рішень та правових норм, є прозорою, передбачуваною та орієнтованою на суспільство та сталі економічне зростання й сприяє розвитку підприємництва та залученню інвестицій. Реформування державного управління сприятиме перетворенню системи функціонування ЦОВВ на керований механізм з чітким розподілом повноважень та відповідальності, оптимізований за змістом та переліком державних функцій, кількістю державних службовців та орієнтований на задоволення потреб суспільства. У довгостроковій перспективі реалізація реформи здатна підвищити ефективність державного управління та значно зменшити використання коштів державного бюджету на утримання державного апарату.

Метою реформування є посилення інституційної спроможності міністерств формулювати державну політику у сферах, визначених КМУ, реалізація яких покладена на КМУ Конституцією та законами України, що сприятиме підвищенню ефективності всієї системи ЦОВВ. Одним із ключових етапів реформи є розширення спроможності міністерств та перетворення їх на аналітичні та авторитетні центри, які візьмуть на себе керівництво за впровадження ефективних реформ та активізують діяльність Уряду.

Реформа державного управління переносить увагу міністерств від розробки нормативно-правових актів та

Пріоритетні завдання ЦОВВ на 2021 рік
1. Забезпечення антикорупційної політики та професійної державної служби, реалізацію ефективного державного врядування (КМУ)
2. Підтримка населення, яке постраждало від збройного конфлікту, відновлення та розбудови миру, реінтеграція тимчасово окупованих територій (Мінреінтеграції)
3. Формування процесу інформатизації та цифрової грамотності суспільства, розвиток ІТ-сфери та цифровізація адміністративних послуг (Мінцифри)
4. Реформування митної політики, розвиток фінансового сектору, формування прозорих публічних фінансів, забезпечення ефективної податкової системи (Мінфін)
5. Розвиток ринку праці та підприємництва, підтримка експорту, відновлення національної промисловості, формування продовольчої безпеки країни, реформування оборонно-промислового комплексу та ринку земель, захист інтелектуальної власності (Мінекономіки)
6. Лібералізація ринку залізничних перевезень, модернізація регіональних аеропортів, реалізація проєкту щодо видачі суднового білета, забезпечення якісними автомобільними шляхами, підвищення рівня безпеки дорожнього руху (Мінінфраструктури)
7. Розмежування повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування, реалізація житлової політики, програми термомодернізації будівель, програми “Велике будівництво” та системи державного архітектурно-будівельного контролю (Мінрегіон)
8. Формування гідного пенсійного забезпечення, відповідних соціальних стандартів та забезпечення надання якісних послуг, підтримка осіб з інвалідністю та незахищених верств населення, захист прав дітей (Мінсоцполітики)
9. Реалізація медичної реформи, формування ефективної системи протиепідемічного захисту, підвищення якості медичних послуг, розширення доступу пацієнтів, що користуються програмою “Доступні ліки”, до якісних лікарських засобів (МОЗ)
10. Підвищення енергетичної незалежності, реалізація екологічної політики та реформи надрокористування (Мінекоенерго)
11. Забезпечення якісної дошкільної освіти, вищої освіти, розвиток освіти дорослих, науки та інновацій, реалізація реформи “Нова українська школа”, програми “Спроможна школа” та інших програм, формування єдиної системи професійної освіти (МОН)
12. Реформування сектору національної безпеки і оборони, формування ефективності оборонного менеджменту, переоснащення Збройних Сил модернізованим озброєнням, (Міноборони)
13. Протидія агресії Російської Федерації політико-дипломатичними засобами, поглиблення співпраці з ключовими міжнародними партнерами, забезпечення зовнішньоекономічних інтересів України засобами економічної дипломатії (МЗС)
14. Забезпечення надійної охорони державного кордону та зручний сервіс під час його перетинання, забезпечення публічної безпеки і порядку (МВС)

Рис. 2. Пріоритетні завдання ЦОВВ на 2021 рік

Джерело: сформовано на основі джерела: [12; 13].

управління активами до формування політики у сферах, за які відповідає міністерство. Отже, діяльність міністерств буде зосереджена на безперервному аналізі проблем та пошуку потенційних рішень, формуванні відповідної політики та оцінці потенційних чи існуючих наслідків їх реалізації. Міністерства також оцінюватимуть запропоновану зацікавленими сторонами політику та можливі рішення і аналізуватимуть вплив вже реалізованих рішень на проблему з метою коригування в реальному часі [15].

У Концепції оптимізації системи центральних органів виконавчої влади 2017 року викладено керівні принципи організації системи центральних органів виконавчої влади, що є надзвичайно важливим етапом у процесі впровадження реформи державного управління. Концепція вказує на проблему, що міністерства не використали потенціал для розбудови спроможності у формуванні державної політики. Водночас діяльність інших ЦОВВ продовжує зосереджуватися на розробці проєктів нормативно-правових актів замість якісного

впровадження державної політики. Ефективне впровадження внутрішньої та зовнішньої політики КМУ залежить від існування професійної, підзвітної, контрольованої, ефективної та дієвої системи функціонування ЦОВВ, заснованої на верховенстві права, реалізація якої є необхідною умовою сталого економічного та суспільного розвитку.

Оптимізація діяльності ЦОВВ являється процесом приведення їх у стан, що дозволив би їм найбільш ефективно виконувати свої завдання, функції, включаючи надання адміністративних послуг. Впровадження стандартів якості та доступності державних послуг, запровадження процедур контролю та оцінки діяльності органів виконавчої влади, подолання корупції шляхом імплементації антикорупційних нормативних актів, проєктів та програм, регулювання процедур відносин між державними службовцями та фізичними та юридичними особами, покращення взаємодії між виконавчою владою та суспільством сприятиме ефективній діяльності центральних органів виконавчої влади [16]. Передбачається запровадити механізми публічного обговорення важливих рішень, взаємодії між органами виконавчої влади та громадянським суспільством, для підвищення відкритості органів державної влади [9].

Отже, на основі проведеного аналізу, ЦОВВ наділені значною чисельністю повноважень, реалізація яких відіграє важливу роль в формуванні правового демократичного суспільства.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

У результаті проведеного дослідження визначено, що у сучасних умовах роль центральних органів виконавчої влади є надто високою. Формування демократичного суспільства сьогодні є неможливим без ефективного функціонування центральних органів виконавчої влади та реалізації наданих йому повноважень. Важливе завдання української держави на сучасному етапі розвитку, відповідно, вбачається в тому, щоб створити необхідні правові й організаційні умови, сприятливу політичну атмосферу для розвитку демократичного суспільства.

Формування ефективної системи центральних органів виконавчої влади на керований механізм із чітким розподілом повноважень та відповідальності, оптимізований за змістом та переліком державних функцій, мінімальною кількістю державних службовців, вільних від корупції та зосередженими на задоволенні потреб суспільства, сприятимуть результативному прориву у функціонуванні системи державного управління, для задоволення потреб громадян та підвищення рівня їх життя.

Подальших розвідок потребує досвід ефективного функціонування центральних органів виконавчої влади в європейських країнах, урахування якого може стати базою для розбудови демократичного суспільства в Україні. Перспективи подальших досліджень полягають у розробці новітніх підходів для формування ефективних повноважень центральних органів виконавчої влади, вдосконалення форм і методів управління сферами громадського життя, з комплексною перебудовою фінансування сфер. Ефективна діяльність центральних

органів виконавчої влади України стануть предметом подальших наукових досліджень.

Література:

1. Євтушенко О.Н. Громадянське суспільство та інститути публічної влади в політичній системі України. Наукові праці. 2011. Вип. 143. Т. 155. С. 56—61.
2. Mendes J. Constitutive powers of Executive Bodies: a Functional Analysis of the Single Resolution Board. *The Modern Law Review*. 2021. URL: <https://doi.org/10.1111/1468-2230.12666> (дата звернення: 27.09.2021).
3. Михаліцька Н.Я., Копитко М.І. Місце публічного адміністрування та управління у сучасній системі управління державою та суспільством. Економічна безпека: держава, регіон, підприємство: Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернетконференції з міжнародною участю, 1 грудня 2016 р.— 10 січня 2017 р. Полтава: ПолтНТУ, 2017. С. 66—69.
4. Тодосійчук В.Л. Публічне адміністрування в Україні. Економіка та управління підприємствами. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 34. С. 87—91.
5. Горбунова Л.М. Принцип законності у нормотворчій діяльності органів виконавчої влади: монографія / Л.М. Горбунова. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 240 с.
6. Шевчук А. А. Організаційно-правові основи нормотворчості центральних органів виконавчої влади в Україні. Проблеми законності. 2011. № 117. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/organizatsionno-pravovye-osnovy-normotvorchestva-tsentralnyh-organov-ispolnitelnoy-vlasti-v-ukraine> (дата звернення: 27.09.2021).
7. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text> (дата звернення: 27.09.2021).
8. Novak A.O. The modern status of legal regulation of delegation of authority from bodies of executive powers to local self-government bodies in Ukraine. *Challenges and prospects for the development of legal systems in Ukraine and EU countries: comparative analysis: Collective monograph*. Riga: Baltija Publishing, 2019. V. 1. pp. 289—308.
9. Hnatovska A. The executive bodies as subjects of public administration: concepts, signs, types and their reforming. 2020. URL: DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-67-9.5> (дата звернення: 27.09.2021).
10. Йосифович Д.І., Андрусишин Р. М. Проблеми реформування органів виконавчої влади в Україні. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2018. № 4. С. 143—152.
11. Западінчук О. Оптимізація центральних органів виконавчої влади в контексті проведення адміністративної реформи. Теорія та практика державного управління. 2011. № 1. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej13/txts/Zapadynchuk.pdf> (дата звернення: 27.09.2021).
12. Про затвердження Програми діяльності Кабінету Міністрів України: Постанова КМУ від 12.06.2020 № 471. 2020. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-programi-diyalnosti-kabinetu-ministriv-120620> (дата звернення: 27.09.2021).
13. Програми діяльності Кабінету Міністрів України. 2020. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/programa-diyalnosti-uryadu> (дата звернення: 27.09.2021).

14. Стратегія реформування державного управління України на 2022—2025 роки: Розпорядження КМУ від 21 липня 2021 р. № 831-р. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 27.09.2021).

15. Реформа державного управління. 2021. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-derzhavnogo-upravlinnya> (дата звернення: 27.09.2021).

16. Про схвалення Концепції оптимізації системи центральних органів виконавчої влади: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1013-р. 2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2017-%D1%80?lang=uk> (дата звернення: 27.09.2021).

References:

1. Yevtushenko, O.N. (2011), "Civil society and institutions of public power in the political system of Ukraine", *Naukovi pratsi*, vol. 143, no. 155, pp. 56—61.

2. Mendes, J. (2021), "Constitutive powers of Executive Bodies: a Functional Analysis of the Single Resolution Board", *The Modern Law Review*. doi.org/10.1111/1468-2230.12666.

3. Mykhalytska, N.Ya. and Kopytko, M.I. (2017), "The place of public administration and management in the modern system of government and society", *Ekonomichna bezpeka: derzhava, rehion, pidpriemstvo: Materialy III Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi Internetkonferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu*, 1 hrudnia 2016 r. — 10 sichnia 2017 r., [Economic security: state, region, enterprise: Proceedings of the III All-Ukrainian scientific-practical Internet conference with international participation,], PoltNTU, Poltava, Ukraine, December 1, 2016 — January 10, 2017, pp. 66—69.

4. Todosiychuk, V.L. (2018), "Public administration in Ukraine", *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy. Prychornomorski ekonomichni studii*, vol. 34, pp. 87—91.

5. Horbunova, L.M. (2008), *Pryntsyp zakonnosti u normotvorchii diialnosti orhaniv vykonavchoi vlady*. [The principle of legality in the rule-making activities of the executive authorities], Yurinkom Inter, Kyiv, Ukraine.

6. Shevchuk, A.A. (2011), "Organizational and legal basis of rule-making of central executive bodies in Ukraine", *Problemy zakonnosti*, vol. 117, available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/organizatsionno-pravovye-osnovy-normotvorchestva-tsentralnyh-organov-ispolnitelnoy-vlasti-v-ukraine> (Accessed 28 Sept 2021).

7. Verkhovna Rada of Ukraine (2011), *The Law of Ukraine "On Central Bodies of Executive Power"*, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text> (Accessed 28 Sept 2021).

8. Novak, A.O. (2019), "The modern status of legal regulation of delegation of authority from bodies of executive powers to local self-government bodies in Ukraine", *Challenges and prospects for the development of legal systems in Ukraine and EU countries: comparative analysis: Collective monograph*. Riga: Baltija Publishing, vol. 1, pp. 289—308.

9. Hnatovska, A. (2020), "The executive bodies as subjects of public administration: concepts, signs, types and

their reforming", *Baltija Publishing*. doi.org/10.30525/978-9934-588-67-9.5.

10. Iosyfovych, D.I., Andrusyshyn, R.M. (2018), "Problems of reforming executive bodies in Ukraine", *Naukovi visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav*, vol. 4, pp. 143—152.

11. Zapadynchuk, O. (2011), "Optimization of central executive bodies in the context of administrative reform", *Teoriia ta praktyka derzhavnogo upravlinnia*, vol. 1, available at: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej13/txts/Zapadynchuk.pdf> (Accessed 28 Sept 2021).

12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), *Resolution "On approval of the Program of Activities of the Cabinet of Ministers of Ukraine"*, available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-programi-diyalnosti-kabinetu-ministriv-t120620> (Accessed 28 Sept 2021).

13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), "Programs of activity of the Cabinet of Ministers of Ukraine", available at: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/programa-diyalnosti-uryadu> (Accessed 28 Sept 2021).

14. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), *Resolution "Strategy of public administration reform in Ukraine for 2022—2025"*, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text> (Accessed 28 Sept 2021).

15. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), "Public administration reform", available at: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-derzhavnogo-upravlinnya> (Accessed 28 Sept 2021).

16. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017), *Resolution "On approval of the Concept of optimization of the system of central executive bodies"*, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2017-%D1%80?lang=uk> (Accessed 28 Sept 2021).

Стаття надійшла до редакції 01.10.2021 р.

www.dy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net
тел.: (044) 223-26-28, (044) 458-10-73